herpy

AGAMER

Leiolepis rubritaeniata

Leiolepis rubritaeniata är en markbunden, dagaktiv agam från Thailand, Laos, Kambodja och Vietnam som gräver hålor i sandig jord och kan breda ut sidohuden som en fjäril. Den sköts som den nära besläktade *Leiolepis belliana*: ett torrt terrarium med djupt, grävbart substrat, kraftig värme och UVB. Det finns bara lite kunskap om just den här arten, så de flesta siffrorna är lånade.

Familj: Agamidae Engelska: Reeves' Butterfly Lizard Tidigare namn: *Leiolepis belliana rubritaeniata; Leiolepis reevesii rubritaeniata* Publicerad 16 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**30-40 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**8-10 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande och grävande**
Biotop	**Savann**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**120 × 60 × 50 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**26-35 °C**
Värmeplats	**35-37 °C**
Temperatur, natt	**20-25 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Nödvändigt** Fergusonzon 3
Föda	**Insekter och växter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**3-8 ägg**
Inkubation	**55-75 dagar** vid 28-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Leiolepis rubritaeniata är en smal, tillplattad agam med lång svans och små, kornformade ryggfjäll. Ryggen har många små, tätt sittande fläckar med mörka kanter som bildar ett fint nät. Namnet betyder "rödbandad" (latin *ruber*, röd, och *taenia*, band) och syftar på det karminröda bandet längs sidorna. Hanarna har dessutom 2-3 svarta tvärband vid frambenen och visar upp färgerna genom att breda ut sidohuden som vingar. Honorna saknar ofta svarta band och är mer dämpade.

Hanarna blir upp till 17 cm från nos till kloak och honorna omkring 11 cm; med svansen blir djuret sannolikt 30-40 cm. Totallängden är inte dokumenterad och är en uppskattning utifrån de två måtten. Arten beskrevs av Robert Mertens 1961 som underart till *Leiolepis belliana* och har senare också förts som underart till *Leiolepis reevesii*, som den är närmast besläktad med. I dag räknas den som en självständig art. I äldre litteratur och i handeln kan den därför förekomma under båda artnamnen, så det är värt att försäkra sig om att djuret är rätt bestämt. Släktet rymmer både arter som förökar sig könsligt och rena honarter; *L. rubritaeniata* förökar sig könsligt.

Djuret är skyggt och flyr ner i hålan vid minsta störning. Det passar för en hållare som vill iaktta ett aktivt djur som gräver och solar sig, och som inte vill hantera det.

Utbredning och livsmiljö

Leiolepis rubritaeniata lever i Sydostasien: Thailand, Laos, Kambodja och Vietnam. I Thailand finns den framför allt i nordost, på och runt Khoratplatån, och typlokalen är Pak Chong i provinsen Nakhon Ratchasima. Den är också känd från centrala Thailand, till exempel Saraburi.

> **Naturlig utbredning:** Thailand, Laos, Kambodja och Vietnam.

LIVSMILJÖ

Arten lever i öppet, sandigt savannlandskap där jorden är lös nog att gräva i. Djuren bor i hålor som de gräver själva och använder dem som tillflykt, för övernattning och äggläggning. Hålorna är inte uppmätta för den här arten; hos den nära släktingen *Leiolepis belliana* är de omkring 30 cm djupa och 70 cm långa, ofta Y-formade med flera öppningar.

Djuren är dagaktiva och solar sig på bar jord, stubbar och jordkullar. De är skygga och drar sig ner i hålan vid minsta störning. På Khoratplatån lever arten nära den klipplevande *Leiolepis glaurung*, men håller sig till den sandiga savannen mellan klipporna, och de två arterna verkar inte påverka varandra.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Leiolepis rubritaeniata*. Siffrorna i guiden är lånade från *Leiolepis belliana*, som har samma levnadssätt och lever i samma sorts landskap.

Ett par behöver ett terrarium på minst 120 × 60 × 50 cm (längd × bredd × höjd). Golvytan är viktigast, eftersom arten är markbunden, men höjden ska rymma ett djupt substrat. Ett enstaka djur kan klara sig med 90 × 45 × 45 cm.

Substratet ska vara minst 20 cm djupt, gärna mer, och bestå av en blandning av sand och gödningsfri trädgårdsjord så att hålorna håller. Det nedersta lagret ska vara svagt fuktigt, resten torrt. Lägg platta stenar, kork och rötter så att djuret har solplatser och gömslen, och fäst dem så att de inte välter när djuret gräver under dem. Ventilationen ska vara god, och locket ska gå att låsa, eftersom djuren är snabba och skygga.

TEMPERATUR

Solplatsen ska ha en yttemperatur på 35-37 °C. Luften i den varma änden är 30-35 °C, och den svala änden är 26-29 °C. På natten sjunker temperaturen till 20-25 °C.

Djuret ska alltid kunna söka sig bort från värmen, ner i substratet eller in i ett gömställe. Använd halogenspotlights eller keramiska värmeelement med galler framför och en termostat. Mät med digitala termometrar och en IR-termometer, och kontrollera solplatsen regelbundet. Ett djur som hela tiden söker skydd från värmen har det för varmt, och ett djur som inte solar sig har det för kallt.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska ligga på 30-50 %, och terrariet ska vara torrt. Sprayning är normalt inte nödvändig. Djuret ska ha en skål med färskt vatten, så stor att det kan bada i den, och skålen fylls dagligen. Substratet får inte vara vått, eftersom det ger mögel.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är dagaktiv och solar sig på öppen mark, så den behöver kraftigt ljus och UVB. Använd ett lysrör eller en LED på 6.500 K över hela terrariet och ett T5 HO UVB-rör på 10-12 % över solplatsen. Ferguson-zonen är inte fastställd för arten; zon 3 är en uppskattning för en ödla som solar sig på öppen mark. Kontrollera avståndet med en UV-mätare, och byt rören enligt tillverkarens anvisning. Ljuset ska vara tänt 10-12 timmar om dagen.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Släktet *Leiolepis* är allätare, och *L. rubritaeniata* äter både insekter och växter; fördelningen är inte känd för arten. Ge syrsor, kackerlackor, mjölmaskar och jättemjölmaskar, och erbjud mörkgröna blad som maskros, kålblad och senapsgrönt samt blommor. Frukt ges bara lite. Sallat har nästan inget näringsvärde och undviks.

Ungar och vuxna matas varje dag. Ge vad djuret äter på omkring 10 minuter. Pudra insekterna med kalk vid varje utfodring och med ett multivitamin med D3 en gång i veckan. Variera fodret.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Djuret är skyggt och snabbt och flyr ner i en håla när något rör sig. Det tål hantering dåligt. Hos släktet delar en hane och en hona ofta håla.

Djuren kan hållas enskilt eller parvis. Två hanar får aldrig sättas ihop, eftersom de slåss. Ge gott om solplatser och gömslen, och sätt nya djur i karantän.

Läs mer: Karantän och hygien

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna har 16-19 lårporer på varje sida och är mer färgstarka än honorna. När arten blir könsmogen är inte dokumenterat. En hona ska vara fullvuxen och i god hull före parning, eftersom äggläggningen tar på hennes kalkreserver och krafter.

PARNING

Parningen är inte beskriven för arten. Hos *Leiolepis belliana* förökar sig djuren under den varma och torra årstiden, och hanarna slåss genom att cirkla runt varandra och visa de färgade flankerna. Håll bara ett par tillsammans, så länge det går fredligt.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger 3-8 ägg per kull; siffran är lånad från *L. belliana* och stämmer med släktet (2-8 ägg hos *L. reevesii*). Ge honan möjlighet att gräva en håla i terrariets varma ände med minst 30 cm djupt, svagt fuktigt substrat. En hona utan lämplig plats kan hålla inne äggen, och det är livsfarligt.

INKUBATION

Inkubationen är inte dokumenterad för arten. 28-30 °C och omkring 55-75 dagar är en uppskattning utifrån andra äggläggande agamer. Lägg äggen i fuktig vermikulit i en sluten box i en kläckmaskin med termostat, och vänd dem inte.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning är inte dokumenterad för arten. Ungarna behöver ett eget terrarium med djupt substrat och många gömslen och matas dagligen med små insekter pudrade med kalk. De behöver UVB, eftersom ungar som växer snabbt annars får benskörhet.

Hälsa och vanliga misstag

De flesta problem beror på fel i uppställningen: för lite värme, för lite UVB, för tunt eller vått substrat och för ensidigt foder. De typiska problemen är:

- Benskörhet (metabolisk skelettsjukdom) vid för lite UVB och kalk. Ge UVB och kalkpudrade insekter.
- Uttorkning, om det inte finns vatten. Ge färskt vatten dagligen.
- Tarmstopp, om djuret sväljer mycket lös sand; använd en blandning med jord som får hålorna att hålla.
- Mag-tarmsjukdomar och parasiter, särskilt hos nyinköpta djur. Låt undersöka ett träckprov.
- Äggläggningsproblem hos honor utan lämpligt grävsubstrat.
- Hudproblem vid för vått substrat.

Livslängden är inte dokumenterad; 8-10 år är lånat från *L. belliana*. Kontakta en veterinär vid slöhet, aptitlöshet eller problem med hudömsningen.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.